

MEDYA TAKİP DOSYASI

25 Haziran 2024 Salı

EPIAŞ ile Şangay Petrol ve Doğal Gaz Borsası arasında mutabakat belgesi imzalandı

Türkiye'nin enerji ticaretinde merkez ülke olma hedefi doğrultusunda çalışmalar yürüten **Enerji Piyasaları İşletme AŞ (EPIAŞ)**, Şangay Petrol ve Doğal Gaz Borsası (SHPGX) ile mutabakat belgesi imzaladı.

Türkiye'nin enerji borsası **EPIAŞ**'in internet sitesinde yer alan açıklama-ya göre, **EPIAŞ** Genel Müdürü Taha Meli

Arvas Çin'de düzenlenen "Kuşak ve Yol Girişimi Kapsamında Emtia Ticaret Piyasaları Arasında Bağlantı ve İş Birliği Tesisine İlişkin Diyalog" toplantısına katıldı.

Moderatörlüğünü SHPGX Genel Müdürü Shaohua Fu'nun, açılışını da SHPGX Başkanı Xu Guo'nun yaptığı toplantının ardından **EPIAŞ** ile SHPGX arasında mutabakat belgesi imzalandı.

Etkinliğe ana konuşmacı olarak katılan Arvas, "İmzalanan mutabakat belgesi ile iki enerji borsası arasındaki işbirliğini artırmayı ve Çin ile Türkiye arasındaki enerji ticaretini geliştirmeyi hedefliyoruz" değerlendirmesinde bulundu.

Arvas, **EPIAŞ** ve SHPGX arasındaki işbirliğinin, enerji ticaretinde her iki ül-

ke için de önemli bir adım olacağına dikkati çekerek, "Nihai hedefimiz, **EPIAŞ** piyasa katılımcılarının SHPGX'te, SHPGX piyasa katılımcılarının da **EPIAŞ**'ta işlem yapabilmesi" dedi.

Petrol ve doğal gaz ticareti alanında faaliyet gösteren Çinli Enerji Borsası SHPGX'in yıllık 200 milyar dolarlık cirosu bulunuyor.

İlk yüzer GES'le bereketli tarım

Keban Baraj Gölü'nde 6 dönüm alanda kurulan 1 megavatlık Türkiye'nin ilk yüzer Güneş Enerjisi Santrali (GES), mevcut karasal GES ile birlikte bölgedeki 47 bin 830 dekar arazinin sulanması için gerekli enerjinin yaklaşık yüzde 40'ını karşılayacak.

ELAZIĞ'da Devlet Su İşleri (DSİ) 9. Bölge Müdürlüğüne 2 megavat kapasiteli Güneş Enerjisi Santrali (GES) kuruldu. GES, Keban Baraj Gölü kıyısında bulunan 7 köyde 47 bin 830 dekarlık araziye sulamada kullanılan Kuzova Pompaj Sulama Tesis'i'nin yanına inşa edildi. Bu yatırıma, yenilenebilir güneş enerjisinden faydalanmak ve çiftçilerin arazilerini sulamak için kullandığı elektrikte maliyeti azaltmak amacıyla bir yenisi daha eklendi. DSİ Bölge Müdürlüğü tarafından Fatmalı köyü Beşevler mezarındaki Keban Baraj Gölü üzerine yüzer GES kuruldu. Türkiye'nin ilk yüzer güneş enerjisi santralinde yıllık 1 milyon 806 bin kilovatsaat enerji elde edilmesi hedefleniyor. Yüzer GES'in 15 dönüme kurulan ve faaliyete geçen 2 megavat kapasiteli karasal GES ile bölgedeki 47 bin 830 dekar arazinin sulanması için kullanılan enerjinin yaklaşık yüzde 40'ını karşılaması bekleniyor.

KANUNLA HER YERE MÜMKÜN

DSİ 9. Bölge Müdürü Sebhattin Şamcı, Keban Baraj Gölü çevresinde tarımsal üretim yapan çiftçinin elektrik giderine katkıda bulunmak için çalışıldığını söyledi. Şamcı, "Güneş enerjisinden faydalanmak için kurum olarak bir proje gerçekleştirdik. Karasal ve yüzer GES olarak iki kısım halinde inşaatına başladık. Şu an 2 megavatlık karasal GES'in inşaatı

tamamlandı. 1 megavatlık yüzer GES'i de şu anda tamamlamış, kabul aşamasına getirmiş durumdayız. Türkiye'de ilk defa yüzer GES projesini Elazığ'da uyguladık" dedi. Bu projeden sonra Türkiye'nin diğer barajlarında da yüzer GES kurulmasının konuşulmaya başlandığını dile getiren Şamcı, çıkan kanunla da göl ve barajlarda yüzer sistem enerji tesisi kurulmasının önünün açıldığını bildirdi.

6 DÖNÜME SİĞACAK

Şamcı, yüzer GES'lerin karasal GES'e göre maliyetinin biraz daha yüksek olduğunu, ancak yaklaşık yüzde 15 daha fazla enerji elde edildiğini söyledi. Karasal GES'te 1 megavat için 15 dönüm yer işgal etmek zorunda kalırken yüzer GES'te 6 dönüm alana sığmanın mümkün olduğunu dile getiren Şamcı, yüzer GES sayesinde boş ve taşlık arazilerin de tarıma kazandırılabileceğini söyledi. Şamcı, bu sistemle yüzey alanının yaklaşık yüzde 25'inin suyla temas ettiğini, gerekli hava sirkülasyonunu sağlayarak sucul yaşama olan etkisini azaltacağını söyledi. Bunun için de Kocaeli Üniversitesi ile bir çalışma yürütülecek.

ENERJİ MALİYETİ AZALACAK

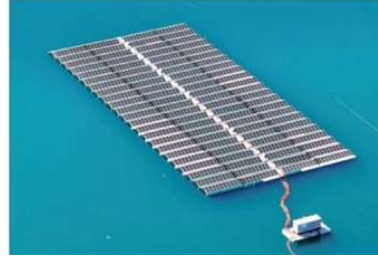
Şamcı'nın verdiği bilgiye göre, Kuzova GES'te şu anda 3 megavatlık bir enerji tesisi inşa ediliyor. Bu tesisin yıllık gelirinin ise yaklaşık 17 milyon

Yüzde 40'ını karşılayacak

Sebhattin Şamcı, kurulacak 3 megavatlık yüzer GES'in ihale aşamasında olduğunu belirterek, yüzer güneş enerjisi santrali ve faaliyete geçen 2 megavat kapasiteli karasal GES'le bölgedeki 47 bin 830 dekar arazinin sulanması için kullanılan enerjinin yaklaşık yüzde 40'ının karşılanmasının hedeflendiğini söyledi. Şamcı, yüzer GES'in yanına yapacakları 3 megavatlık yeni yüzer GES ile Kuzova pompa istasyonunun tüketilen enerjinin de yaklaşık yüzde 80'lik kısmını tamamlayacağını belirterek, "Bu proje, Türkiye'nin geleceği olacak. Buna da Elazığ öncülük edecek. Çiftçilerimiz rahatlıkla bundan sonraki süreçte her türlü ekini ekerek devletin verdiği destekle tarım yapacak" dedi.

lira olması bekleniyor. GES'te 2024 yılı için öngörülen enerji giderinin yaklaşık 33 milyon lira olduğunu belirten Şamcı, şöyle konuştu: "Planladığımız 6 megavatlık GES'in 2 megavatını karasal GES, 1 megavatını yüzer GES olarak kurduk. Kalan 3 megavatı da yüzer GES yapacağız. Amacımız çiftçiyi destekleyerek, enerji maliyetini azaltmak. Bu yıl sulama sezonuna girince pompaların çalıştığı dönemde enerjimizi yüzer GES ve karasal GES ile sağlayarak çiftçimizi desteklemiş olacağız."

Yenilenebilir enerjide pay artışı

Yenilenebilir enerji **kurulu gücün**deki artışla dünya sıralamasında basamakları hızla tırmanan Türkiye'nin yenilenebilir enerji **kurulu gücü** 12 Haziran itibarıyla toplam **kurulu gücün** yüzde 57,2'sine ulaştı.

Türkiye'nin toplam **elektrik kurulu gücü** bu dönemde 110 bin 339 megavata ulaştı.

Toplam **kurulu güç** içerisinde en yüksek yenilenebilir enerji kapasitesi ile ilk sırada 23 bin 855 megavatla barajlı hidroelektrik santralleri yer alıyor. Bunu 14 bin 994 megavatla güneş enerjisi santralleri, 12 bin 194 megavatla rüzgar santralleri takip ediyor.

Akarsu santralleri 8 bin 329 megavat, biyokütle 2 bin 94 megavat ve **jeotermal enerji** 1691 megavat kapasite ile **kurulu güce** katkıda bulunuyor.

Böylelikle, yenilenebilir enerji **kurulu gücündeki** artışla dünya sıralamasında basamakları hızla tırmanan Türkiye'nin yenilenebilir enerji kurulu gücü 12 Haziran itibarıyla toplam **kurulu gücün** yüzde 57,2'sine ulaştı.

Türkiye'nin yenilenebilir enerji haritasında, İzmir rüzgar, Konya güneş, Aydın jeotermal, Şanlıurfa hidroelektrik ve İstanbul biyokütle kapasitesiyle lider şehirler olarak öne çıkıyor.

Türkiye'de yenilenebilir enerji yatırım-

larının büyüklüğü 50 milyar dolar seviyesini aşarken, **kurulu güç** kaynak ve il bazında farklılıklar gösteriyor.

TÜRKİYE DÜNYADA 11. SIRADA

Türkiye'nin **elektrik kurulu gücü** artarken dünya sıralamasında da ilk 10 ülke arasına girme çabası devam ediyor.

Güneş, rüzgar, hidrolik, jeotermal kaynakları dahil tüm kaynaklarını belli bir program dahilinde ekonomisine kazandırma hedefiyle hareket eden Türkiye, sera gazı emisyonunda tarihi sorumluluğu yüzde 1'in altında olmasına rağmen, 2053 itibarıyla net sıfır emisyon hedefini gerçekleştirmeyi öngörüyor.

Uluslararası Yenilenebilir Enerji Ajansının (IRENA) yayımladığı yenilenebilir enerji **kurulu güç** istatistikleri sıralamasında Çin ilk sırada yer alırken onu ABD ve Brezilya izliyor.

Yenilenebilir **kurulu gücü** sıralamasında Brezilya'yı Hindistan, Almanya, Japonya, Kanada, İspanya, Fransa ve İtalya takip ediyor. Daha önceki sıralamada 12'nci olan Türkiye, 11'inci sırada yer alıyor.

Öte yandan, teknolojik gelişmeleri sistemine dahil etmeyi hedefleyen Türkiye'de 2022 sonundan itibaren tahsis edilen toplam 19 gigavatlık depolamalı rüzgar enerjisi projeleri için 10 yıl içinde 19 milyar avroluk yatırım yapılacağı hesaplanıyor.

Türkiye'nin doğal gaz ithalatı 2023 yılında yüzde 7.64 azaldı

EPDK'nın yıllık doğal gaz raporuna göre, Türkiye'nin doğal gaz ithalatı geçen yıl bir önceki yıla kıyasla yüzde 7.64 azalarak 50.48 milyar metreküp olarak gerçekleşti.

ANKARA, AA

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun (EPDK) yıllık doğal gaz sektör raporuna göre, Türkiye'nin geçen yıl ithal ettiği 50,48 milyar metreküp doğal gazın yüzde 71,73'üne denk gelen 36,21 milyar metreküpü boru hatları aracılığıyla satın alındı.

Geri kalan ve yüzde 28,27'ye denk gelen 14,27 milyar metreküplük kısım ise sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) olarak satın alındı.

Doğal gaz ithalat miktarı 2022'de 54 milyar 661 milyon 670 bin metreküp olarak kaydedilmişti.

Geçen yıl gerçekleştirilen doğal gaz ithalatının yüzde 66,39'u uzun dönemli ithalat lisansı kapsamında, yüzde 33,61'lik kısım ise spot olarak yapıldı.

21 farklı ülkeden ithalat yapıldı

Türkiye'nin geçen yıl ithal

ettiği 50,48 milyar metreküp doğal gazın yüzde 71,73'üne denk gelen 36,21 milyar metreküpü boru hatları aracılığıyla satın alınırken, yüzde 28,27'ye denk gelen 14,27 milyar metreküp kısmı LNG olarak satın alındı. Türkiye, doğal gaz ithalatını 21 farklı ülkeden gerçekleştirdi.

Doğal gaz ithalatında birinci sırada yüzde 42,27 payla Rusya yer alırken bu ülkeyi yüzde 20,32'yle Azerbaycan, yüzde 11,86'yla Cezayir,

yüzde 10,71'le İran ve yüzde 7,95'le ABD izledi.

Türkiye Rusya'dan 21 milyar 340 milyon metreküp doğal gaz ithal ederken, en az miltar 92 milyon metreküple Umman'dan satın alındı. Doğal gaz ithal edilen yerler arasında Norveç, Brezilya, Mozambik gibi ülkeler de yer aldı.

Cezayir'den uzun vadeli LNG sözleşmesi kapsamında yaklaşık 6 milyar metreküp doğal gaz ithal edilirken,

ABD'den 4 milyar metreküp, Mısır'dan ise 1,32 milyar metreküp LNG spot olarak ithal edildi. Spot LNG alınan ülkeler arasında Fransa ve Belçika da küçük miktarlarla yer aldı.

Toplam ithalatın yüzde 90,45'i **BOTAŞ**, yüzde 3,43'ü Akfel Gaz Sanayi ve Ticaret AŞ, yüzde 2,77'si Bosphorus Gaz, yüzde 1,98'i Kibar Enerji, yüzde 0,97'si Socar Enerji ve yüzde 0,39'u Ege Gaz AŞ tarafından gerçekleştirildi.

İthal edilen gazın giriş noktaları kıyaslandığında ilk sırada 11,95 milyar metreküple Durusu yer aldı.

Durusu giriş noktasını, 8,6 milyar metreküple Kıyıköy, 5,9 milyar metreküple TANAP Seyitgazi, 5,4 milyar metreküple Gürbulak, 5,07 milyar metreküple Marmara Ereğlisi LNG Terminali, 4,36 milyar metreküple Türkgözü, 3,74 milyar metreküple Egegaz Aliğa LNG Terminali, 2,22 milyar metreküple Etki LNG Terminali, 2,01 milyar metre-

küple Dörtöyl FSRU Terminali ve 1,23 milyar metreküple Saros FSRU Terminali takip etti.

En fazla doğal gaz aralıkta ithal edildi

Öte yandan, en fazla doğal gaz 6 milyar 63 milyon metreküple aralıkta ithal edilirken en az ithalat 2 milyar 332 milyon metreküple hazıranda yapıldı.

896 milyon 280 bin metreküp doğal gaz ihraç edildi

Türkiye geçen yıl 896 milyon 280 bin metreküp doğal gaz da ihraç etti. Toplam 370 milyon 900 bin metreküp doğal gaz boru hatlarıyla Bulgaristan'a gönderildi.

Bu ülkeyi 216 milyon 570 bin metreküple Yunanistan ve 101 milyon 460 bin metreküple Romanya izledi. En fazla LNG gönderilen ülke ise 206 milyon 420 bin metreküple İsviçre oldu.

Türkiye'nin İlk Hidrojen Vadisi Projesinde Çalıştay Gerçekleştirildi

Türkiye'nin ilk Hidrojen Vadisi Projesi "Güney Marmara Hidrojen Vadisi - HYSouthMarmara" Projesi'nin ilk çalıştay, Türkiye Hidrojen ekosisteminin en önemli paydaşlarını bir araya getirdi.

Sabancı Üniversitesi Gösteri Merkezi'nde düzenlenen HYSouthMarmara Hidrojen Vadisi Projesi'nin ilk çalıştayına proje ortaklarının yanı sıra, hidrojen ekosisteminin önemli paydaşları, firma temsilcileri ve akademisyenler katıldı. Güney Marmara Kalkınma Ajansı'nın (GMKA) koordinatörlüğünde 15 ortaklı bir konsorsiyum ile yürütülen "Güney Marmara Hidrojen Vadisi - HYSouthMarmara" Projesi, Türk sanayisinin yeşil dönüşümü ve hidrojen ekosisteminin canlandırılması için önemli bir adım olacak. Sabancı Üniversitesi, Türkiye'nin ilk hidrojen vadisi projesi olan "HYSouthMarmara" projesinin ilk çalıştayına ev sahipliği yaptı. Sabancı Üniversitesi Gösteri Merkezi (SGM)'nde gerçekleştirilen çalıştayda proje paydaşları, firma temsilcileri ve akademisyenler bir araya getirildi. "HYSouthMarmara Hidrojen Vadisi" Projesi hakkında bilgiler verilerek başlanan çalıştayda başarıyla devam eden vadilerden ve vadi adayı bölgelerden sunumların yanı sıra, 4 ayrı panelde; hidrojenin geleceği, diğer hidrojen vadisi çalışmalarını ve hidrojen ekosistemi konusundaki gelişmeler aktarıldı. Güney Marmara Kalkınma Ajansı'nın koordinatörlüğünde, 15 ortaklı bir konsorsiyum ile yürütülen "Güney Marmara Hidrojen Vadisi - HYSouthMarmara" Projesi, yeşil hidrojen üretimi ve hidrojenin farklı uygulamalarda kullanımı için örnek bir model oluşturma misyonuyla hareket ediyor. Projenin, ortaklıkların verimli iş birlikleri ve çalışmaları ile daha temiz ve yeşil bir geleceğe ulaşma hedefi için önemli bir dönüm noktası olması öngörülmüyor. Proje paydaşları, firma temsilcileri ve akademisyenleri bir araya getirerek, "Yeşil Hidrojen" ve "Hidrojen Vadileri" konusundaki farkındalığın artırılması, iş birliklerinin oluşturulması ve görüş alışverişinde bulunulması hedeflenen

HYSouthMarmara Hidrojen Vadisi Çalıştay'ında, başarıyla devam eden vadiler ve vadi adayı bölgeler anlatıldı. Çalıştay'ın açılışında HYSouthMarmara Projesi'nin anlatıldığı video gösterimi sonrası devam eden hidrojen vadisi projelerinden örnekler verildi ve vadi adayı bölgelerin sunumları yapıldı. Tatiana Block, Avrupa'nın ilk hidrojen vadisi projesi olan HEAVENN hakkında bilgiler verirken, Holger Wiertzema Kuzey Almanya'daki önemli bir iş birliği projesi olan Norddeutsches Reallabor'u anlattı. Proje ortaklarından Prof. Marco Pellegrini, University of Bologna'nın çalışmalarını ve İtalya'daki hidrojen ekosisteminin, Prof. Hicham Benyoucef ise Mohammed VI Polytechnic University'nin çalışmalarını ile birlikte Fas'taki hidrojen ekosisteminin katılımcılarla paylaştı.

HEDEF YILDA 500 TON YEŞİL HİDROJEN

HYSouthMarmara Proje Koordinatörü Mehmet Volkan Duman açılışta yaptığı konuşmada, Güney Marmara'da bu projeyi başlatmalarının özel nedenleri olduğuna dikkat çekerek "Burası çok kritik bir alan. Bu bölgenin özelliği nedeniyle hidrojen işini bu bölgede başlattık ve bir model olarak ortaya çıkmaya çalışıyoruz. Projemizin ana hedefi yılda beş yüz ton hidrojen üretmek" dedi. Güney Marmara'nın avantajlı coğrafi konumunun yanı sıra temiz enerji sektörünün gelişen sanayisi ile birlikte çok kuvvetli olduğunun da altını çizen Duman şöyle konuştu "Proje kapsamında Güney Marmara Bölgesi'nin illeri olan Balıkesir, Çanakkale ve Bursa'nın hidrojen networkünü ortaya çıkaracağız. Hem Ege Denizi hem Marmara Denizi'ne kıyısı olan bir bölge olduğu için toplamda bin kilometrelik kıyı sınırıyla suya erişim sınırsız olacak. Bu erişim

yeşil hidrojen üretimi ve su sürdürülebilirliği açısından çok kritik bir aşama. Bölgeyi kıymetli kılan bir başka kritik özellik ise iki ana doğalgaz hattının Güney Marmara'dan geçiyor olması. Bunlardan biri Rusya, İran ve Azerbaycan'dan gelen hatların birleştiği ana hat; diğeri ise TANAP hattı. Bu süreçte hidrojene verilecek misyonun ve ilgili hedeflerin doğru belirlenmesi gerekiyor. Temiz dönüşüm sürecinin başarıya ulaşabilmesi için odaklanılması gereken ilk alan enerji verimliliği; sonrasında olabildiğince elektrifikasyon ve ardından oluşacak açığın hidrojen ile kapatılması. Önümüzde kolay bir süreç olmadığını da eklemem gerek. Hidrojenin öbünde çeşitli politik, ekonomik ve hatta yasal zorluklar ve engeller olabilir ama bizim yapmamız gereken pilot çalışmaları tamamlamak ve Ar-Ge çalışmalarına hız vermek. Vadi Projemizin önünü açtığı fizibilite çalışmalarını ile de bu süreçte kendimizi hazır halde tutmak amacını taşıyoruz."

TÜRKİYE'NİN İLK KARBON-NÖTR BÖLGESİ OLMAK İSTİYORUZ

HYSouthMarmara Proje Koordinatörü Mehmet Volkan Duman yeşil yakıtlar için bir merkez ve Türkiye'nin ilk karbon-nötr bölgesi olmak için yola çıktıklarını da kaydederek sözlerine şöyle devam etti; "Güney Marmara Kalkınma Ajansı olarak bölgede birçok farklı projeye de öncülük ediyoruz. Balıkesir Üniversitesi ve Çanakkale Üniversitesi'nde iki yenilenebilir enerji eğitim merkezini kurduk. Bunun yanında; projemizin bir başka ana faaliyeti ise bor minerali ile ilgili. Borun çok kıymetli özellikleri var ama biz tabii ki bu projede hidrojeni depolayabilme özelliğini ön plana çıkartıyoruz. Vadi Projesi kapsamında yılda 10 tonluk sodyum borhidür tesisi kurulacak. Eti Maden'in

bu konuda daha kuvvetli bir yapıya bürüneceğini düşünüyoruz. Üretilecek bu yeni bor kimyasalı, katı faz hidrojen taşıyıcısı olarak TÜBİTAK MAM tarafından geliştirilecek yeni bir güç sisteminde kullanılacak" Açılış konuşmasını gerçekleştiren Sabancı Üniversitesi'nden Prof. Selmiye Alkan Gürsel, çalıştayda HYSouthMarmara Projesi'nin yeşil hidrojeni üretimi, taşınması ve farklı uygulamalarda kullanımı için Türkiye'de örnek bir model oluşturacağını belirttiği konuşmasında ayrıca, proje sonuçlarının yayılması ve iletişimi konusunda önemli de vurgulayarak "Hidrojen vadisi konsepti olarak hızla yayılıyor. Tüm dünya'da farklı ölçeklerde 98 tane hidrojen vadisi projesi var. Aktif hidrojen vadileriyle ve hidrojen vadisi adayı bölgeler ile etkileşimlerde bilgi ve tecrübe paylaşımlarının gerçekleştirilmesi ve tekrarlanabilir bir model oluşturulması oldukça önemli. Bunlara ilaveten yeşil hidrojen konusunda kamu bilinci oluşturmak ve algıları olumlu şekilde değiştirmek ve hidrojen teknolojilerini doğru bir şekilde anlatmak konusunda da bu proje büyük önem taşıyor. Sabancı Üniversitesi, HYSouthMarmara Hidrojen Vadisi Projesinde; aktif hidrojen vadileriyle ve hidrojen vadisi adayı bölgeler ile etkileşimlerde bilgi ve tecrübe paylaşımlarının gerçekleştirilmesi, projenin yaygın etkisini artırmaya yönelik iletişim stratejilerinin oluşturulması, seminer, çalıştay ve çevrimiçi iletişim yöntemleri ile proje kapsamında gerçekleştirilen faaliyetlerin ve proje sonuçlarının etkin bir şekilde paylaşımı ve projenin geniş bir kitle tarafından görünürlüğünün artırılmasında ve yeşil hidrojen üretimi için elektrolizör kurulumu ve devreye alınmasındaki süreçlerde görev alacağız" dedi.

PANELLERDE TÜM YÖNLERİYLE HİDROJEN KONUŞULDU

Çalıştayın ilk paneli olan "HYSouthMarmara Konsorsiyumu'nda Yer Alan Yeşil Hidrojen Üreticisi, Dağıtıcı ve Kullanıcılarının Çalışmaları ve Görüşleri" temalı oturumun moderatörlüğünü EnerjiSa Üretim'den Dr. Kahraman Çoban üstlendi. Panelde Linde Gaz A.Ş.'den İsmail Erihan, Kaleseramik Çanakkale Kalebodur Seramik Sanayi A.Ş.'den Dr. Kağan Kayacı, Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş.'den Gizem Yumru, TÜBİTAK MAM'dan Doç. Dr. Fehmi Akgün ve Türk-Alman Üniversitesi'nden Dr. Öğretim Üyesi. Sibel Özener konuşmacı olarak yer aldı. Çalıştayın öğleden sonraki bölümü, TÜBİTAK AB Çerçeve Programlar Müdürü-Üfuk Avrupa Programı Ulusal Koordinatörü Çağrı Yıldırım'ın, yeşil hidrojenin Avrupa Birliği araştırma alanındaki önemi ve hidrojene yönelik AB destek mekanizmaları ve bu alanlardaki fırsatlar hakkında bilgiler paylaştığı sunumla devam etti. Günün ikinci panelindeki tema ise "Güney Marmara Hidrojen Vadisi Platformu" oldu. Güney Marmara Kalkınma Ajansı'ndan (GMKA) Petek Egerci Coşkun moderatörlüğünde gerçekleşen panelde; İÇDAŞ Çelik Enerji Tersane ve Ulaşım Sanayi A.Ş.'den Serdar Erdemisi, TEKFEN Holding A.Ş.'den Filiz Güler, Akçansa'dan İsmail Gökalp ile RightShip'ten Yücel Yıldız katıldı. Çalıştayın üçüncü panelinde "Hidrojenin Geleceği" konusu masaya yatırıldı. Sabancı Üniversitesi'nden Prof. Dr. Selmiye Alkan Gürsel moderatörlüğündeki panel; Hidrojen Teknolojileri Derneği'nden Prof. Dr. İnci Eroğlu, Koç Üniversitesi'nden Prof. Dr. Can Erkey ve IİCEC'den Bora Şekip Güray "Hidrojen Teknolojileri" ve "Yeşil Hidrojen" konusunda yapılan çalışmalar konusunda bilgiler verdiler. Dördüncü panel ise "Türkiye'deki Diğer Potansiyel Hidrojen Vadileri" temasıyla düzenlendi. Sabancı Üniversitesi'nden Prof. Dr. Alp Yürüm moderatörlüğünde gerçekleşen panelde; Ford Otosan'dan Dr. Emrah Kınay, Tüpraş'tan Dr. İpek Harmanlı ve İZKA'dan Hülya Ulusoy görüşlerini paylaştı. Haber Merkezi

SHURA'dan istihdam politikası önerisi

Türkiye'nin net sıfır emisyon hedefiyle, **kömür** ve **Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması** (SKDM) kapsamındaki sektörlerde beklenen dönüşümün istihdam üzerindeki etkilerinin azaltılması için bölgesel istihdam politikalarının hayata geçirilmesi gerektiği belirtiliyor.

SHURA Enerji Dönüşümü Merkezi'ne göre, yeşil dönüşümün istihdamda yaratacağı etkiler en çok tartışılan konular arasında yer alıyor. Bu konuyu "Adil Dönüşüm Kapsamında Türkiye için Bölgesel İstihdam Politikası Seçenekleri" başlıklı raporunda ele alan SHURA, söz konusu etkilerin "adil dönüşüm" çerçevesinde değerlendirilmesi gerektiğine dikkati çekiyor.

Rapora göre, dönüşümün sosyoekonomik etkilerini ölçmek amacıyla yapılan makro çalışmalar, ulusal düzeydeki etkilerin boyutunun küçük olduğunu gösteriyor ancak bölgesel düzeyde yaşanabilecek büyük ölçekli olumsuz etkileri saptamıyor.

Buna göre, adil bir dönüşüm için bu etkilerin yoğun olarak hissedileceği bölgelerin saptanarak gerekli müdahalelerin merkezi ve bölgesel aktörlerin koordinasyonu ile yürütülmesi önem taşıyor.

35 BİN KİŞİ İŞSİZ KALABİLİR

Bu kapsamda rapor, kısa ve orta

vadede karbonsuzlaşma faaliyetlerinin merkezinde yer alacağı öngörülen **kömür** sektörü ile SKDM kapsamındaki sektörlerde beklenen dönüşümün istihdam üzerinde yaratacağı bölgesel riskleri ölçerek politika önerileri geliştiriyor.

Rapora göre, bölgesel incelemeler sonucunda, dönüşüme uğrayacak sektörlerde istihdam edilen ve işsiz kalma riski altında olan işgücü yaklaşık 35 bin kişi olarak hesaplandı. En olumsuz durumda, doğrudan üretim hattında çalışan tüm işgücünün işsiz kalma potansiyeli olduğu varsayıldığında ise risk altındaki istihdam 124 bin kişi olarak tahmin edildi.

Raporda, önerilen istihdam politikaları, "beceri dönüşümü", "bölgesel ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesi ile istihdamın artırılması" ve "yeniden istihdamı güç olanlar için diğer destekleyici politikalar" olmak üzere 3 ana başlık altında ele alındı. Ayrıca, bölgesel göstergeler doğrultusunda ne tür politikaların hangi bölgeler için öncelikli olabileceğine ilişkin haritalandırma da yapıldı.

BÖLGESEL BİR YAKLAŞIM ZORUNLU

Rapora göre, Türkiye ve imalat sanayi ortalamalarıyla kıyaslandığında, **kömür** madenciliği ile SKDM ana sektörlerinde ücret ve meslek liseli eğitimi ortalamasının belirgin

şekilde üstünde, kayıt dışı çalışma düşük ve sendikacılık oranı nispeten yüksek. Bu sektörel özellikler, politika geliştirilirken bölgesel verilerle birlikte ele alınması gerekiyor.

Cografik olarak farklı bölgelerde konumlanan bu sektörlerin il düzeyinde istihdam yoğunlukları da farklılaşıyor. Bölgesel istihdam yapısı, ekonomik faaliyet çeşitliliği ve demografik görünüm arasındaki farklılıklar da göz önünde bulundurulduğunda dönüşümün istihdam üzerindeki etkilerinin yönetilmesi bölgesel bir yaklaşımı zorunlu kılıyor.

Bir bölgede birden fazla sektörün bulunması, sektörlerin dolaylı etkilerle birlikte bölge ekonomisinde önemli yere sahip olması ve küçük yerleşimlerde ilgili sektörlerin istihdam oranının yüksek olması gibi özelliklerin de dikkate alınması önem taşıyor.

Dönüşümün sürekliliği, bu dönüşümü yönetecek ve destekleyecek teknik ve finansal desteklerin de devamlılığını gerektiriyor.

Bu kapsamda, istihdam teşvikleri, eğitim programları, erken emeklilik ve diğer sosyal desteklere yönelik finansal kaynakların geliştirilmesi önem taşıyor. Ayrıca, kamusal otoriteler kadar dönüşümün çekici gücü olan ihracatçı ve büyük ölçekli firmaların da değer zincirleri boyunca sorumluluk alması gerekiyor.